

Guió didàctic
ESO

La Barcelona del 1714

Schola
Didàctica Activa, S.L

C. Guadiana, 24 local. 08014 Barcelona
scholactiva@scholactiva.com
www.scholactiva.com

La Barcelona del 1714

El setge a la ciutat de Barcelona té com a espai emblemàtic el barri del Born. En els carrers del voltant del que ara és el Born centre cultural es desenvolupava la vida en un dels barris més dinàmics de la ciutat. El recorregut es planteja com una activitat de descoberta de les restes encara visibles i d'alguns espais que ja no ho són. El recorregut començarà per l'exterior del Mercat del Born i continuarà pel barri de Ribera (carrer de Montcada i voltants) per descobrir els gremis existents i algun dels palaus de personatges importants del moment), Santa Maria del Mar i el Fossar de les Moreres. Ens aproparem al Pla de Palau per conèixer on residia l'arxiduc Carles en la seva estada a Barcelona. També coneixerem espais de defensa de la ciutat com el Baluard de Migdia. Finalitzarem al Parc de la Ciutadella per parlar dels darrers moments del setge i de l'emblema de la repressió borbònica que va ser la construcció de la Ciutadella.

Què cal saber abans de fer l'activitat?

- Tenir nocions del sistema polític existent a començaments del segle XVIII.
- Haver llegit sobre la Guerra de Successió.
- Haver sentit a parlar de l'onze de setembre de 1714.

Objectius

- Situar cronològicament el període.
- Fer servir la imaginació per entendre el significat dels edificis.
- Aprendre els trets fonamentals de la Barcelona del 1714.
- Identificar les causes de la Guerra de Successió.
- Conèixer els bàndols que van participar en la Guerra de Successió i els seus principals protagonistes.
- Treballar l'evolució de la ciutat de Barcelona a partir dels edificis i de documents.
- Conèixer alguns dels principals escenaris dels combats.
- Entendre la importància de les restes arqueològiques del Born per poder conèixer el passat de la ciutat.
- Participar en una activitat de recerca històrica.
- Tenir una actitud respectuosa a l'hora de fer una visita a un indret patrimonial.
- Valorar el patrimoni cultural com a herència i llegat dels grups humans i manifestació de la seva riquesa i diversitat.

Competències bàsiques

Convivre i habitar el món

- Situar-se en l'espai utilitzant plànols i mapes.
- Situar etapes i fets de la història personal per entendre el pas del temps.
- Descriure canvis i continuïtats.
- Plantejar preguntes.

- Identificar evidències i treure conclusions.
- Participar en un treball col·lectiu a l'aula.

Competències comunicatives

- Expressar idees i organitzar informacions.
- Comunicar idees i informacions de forma oral.
- Utilitzar vocabulari adequadament.

Competències metodològiques

- Plantejar preguntes que siguin objecte d'investigació.
- Utilitzar habilitats per al tractament de la informació.
- Contrastar informacions a partir de documentacions diverses.
- Utilitzar el pensament crític i creatiu per a l'anàlisi d'informació.

Competències personals

- Buscar els fonaments de la identitat personal.
- Aplicar projectes personals de manera responsable i creativa.
- Desenvolupar habilitats personals que afavoreixin les relacions interpersonals.

Continguts

- Adequació als coneixements previs dels alumnes a través de preguntes.
- Aplicació de conceptes bàsics sobre la història moderna catalana.
- Obtenció d'informació a partir de l'observació del patrimoni.
- Establiment dels elements de canvi i continuïtat a nivell polític, econòmic i social.
- Reconeixement de les diferències socials.
- Observació d'imatges de l'època.
- Visita al voltant del Barri del Born per tal de valorar la necessitat de protegir i difondre el patrimoni cultural com a manifestació de riquesa.
- Descoberta d'elements patrimonials de l'època moderna a Barcelona a partir de l'observació directa dels edificis i de les restes arqueològiques.
- Desenvolupament d'un petit treball de camp a partir del quadern didàctic.
- Exposició de conclusions a través de la discussió i de la recerca realitzada.
- Valoració de la necessitat de protegir i preservar el patrimoni

Conceptes

- La Guerra de Successió.
- Principals personatges de la Guerra de Successió.
- La Barcelona del 1714.
- El barri del Born.
- Escenaris de la ciutat en el setge de Barcelona.
- El govern d'una ciutat assetjada.
- La vida quotidiana en una ciutat assetjada.

Activitats d'aprenentatge

- A partir d'una sèrie de preguntes copsarem els coneixements previs dels alumnes alhora que ens informarem dels trets polítics i socials més importants de l'època.
- A partir de documentació gràfica i fotogràfica identificarem els principals personatges i escenaris que van intervenir en la Guerra de Successió.
- Gràcies a l'explicació del monitor, situarem l'alumne en l'època i amb diferents proves farem viure i entendre la Barcelona del setge del 1714.
- Gràcies al quadern de treball, es realitzarà un seguiment i resposta a les preguntes exposades.
- El quadern de treball dirigeix l'atenció de l'alumne cap a elements significatius, o bé fa reflexionar sobre processos i entorns històrics.
- Mitjançant l'ús de la cartografia, s'ubicaran els principals espais visitats.
- Els alumnes realitzaran un treball de camp tot seguint un itinerari urbà exterior: l'exterior del Mercat del Born i continuarà pel barri de Ribera (carrer de Montcada i voltants) per descobrir els gremis existents i algun dels palaus de personatges importants del moment), Santa Maria del Mar i el Fossar de les Moreres. Ens aproparem al Pla de Palau per conèixer on residia l'arxiduc Carles en la seva estada a Barcelona. També coneixerem espais de defensa de la ciutat com el Baluard de Migdia. Finalitzarem al Parc de la Ciutadella per parlar dels darrers moments del setge i de l'emblema de la repressió borbònica que va ser la construcció de la Ciutadella.
- Al llarg de l'itinerari s'observarà i deduirà les característiques principals (funcionals, històriques, artístiques), dels edificis analitzats al llarg de la visita.

Temps i necessitats

La visita té una durada aproximada de 3 hores.

El lloc de trobada és davant del Mercat del Born, al carrer Comerç.

L'hora més adequada per iniciar la visita són les 10 hores.